I

У хаті білій край села,
Під гаєм аж густим,
Сім'я маленькая жила:
Дідусь, бабуся з ним,
Та в них і діти ще були...
І в тій хатині всі
Вони тихесенько жили
Ще в давнії часи.
І хоч у них було дочок —
Дівчат веселих — три,
Але кохали над усіх
Найменшую старі.
І справді ж гарная була
Галюсенька у них:
Як зорі оченьки блищать
З-під брівок чепурних;
Рожеві губоньки малі,
Рум'янець на щічках,
І вся головонька була
У косах і в квітках.
Вона сміється — і навкруг
Мов сонечко сія,
Мов щастям вся оповилась
Безкраяя земля;
Вона засмутиться — й немов
І сонце примерка,
Не ті мов зробляться гаї
Й квітчастая лука...
Дитячим серденьком своїм
Любила Галя всіх:
І тата, й маму, і сестер
Любила двох своїх.
Але ж із заздрощів вони
(Хоч і ховались з тим)

Любити Галю не могли —
Було-бо заздро їм,
Що батько з матір'ю старі,
Хоч дуже люблять всіх,
А Галю жалують малу
Ще більш вони, як їх.
II
Веселе літо настає,
В гаях снують пташки,
Скрізь визирають із трави
Квітки, квітки й квітки;
Метелик в'ється по квітках;
Бджола дзвенить крилом;
Вітрець тихесенький біжить,
Цілується з листом.
— Пустіть нас, — просить Галя, — в гай,
Там співи та квітки;
Ми стиглих ягід нарвемо
І поплетем вінки.
І кажуть їй тоді старі:
— А що ж хіба? — Підіть!
Та на вечерю ягідок,
Як схочете, нарвіть.
III
Побравши глечики, пішли, —
І в гаю ось вони...
Під кожним ягоди кущем
Червоні та смачні.
І ті дві більшії сестри
Не стали їх збирать, —
Їх рвуть не в глечики вони,
А тільки все їдять.
Галюся ж, хоч од них обох
Найменшая сестра,
Але не їсть, а в глечик свій

Все ягоди збира
І дума: "Татові оце
Й мамусі я нарву".
І знов за ягідьми вона
Перегорта траву,
Шука, співаючи в гаю,
Весела й чепурна,
І тільки часом до своїх
Сестер гукне вона:
— Чи не далеко ви зайшли?..
Щоб не блукати нам!...
Ідіть до мене ягід рвать!
Чи є багато й там?..
IV
Аж ось і вечір настає,
Зіходяться вони.
У більших ягідки нема
У глечику на дні.
А в Галі повен до країв...
І каже Галя їм:
— Вже пізно, вечір настає,
Додому ми ходім,
Бо, кажуть, бігають мавки
У лісі в пізній час...
Нарвала повен глечик я, —
Чи повно і у вас?
Та сестри ягоди свої
Не хочуть показать:
— Та одчепись од нас ти геть!
Тобі навіщо знать?
Од неї нарізно пішли,
Галюсенька ж мала,
Їх серце бачачи, сама
Попереду пішла.
V

Шепоче більшая сестра
Сестрі середній: — Ось
Гляди лиш ти, коли б ще нам
Обом не довелось
І битим дома буть за те,
Що ягід в нас нема,
А Галька повний глек, дивись,
Нарвала і сама...
— Це правда, — каже сумно та:
— Хоч бить не будуть нас,
Та підлеститися вона
Повсяк уміє час,
За це і люблять так її...
І ось тепер уп'ять
На нас посваряться, — її ж
Ще будуть більш кохать.
І каже більшая: — Ану
Давай її вб'ємо
І в неї ягоди усі
Собі заберемо!
Тоді і батько, й мати знов
Любити будуть нас...
Хіба нас хто побачить тут
У лісі, в пізній час!
А дома скажемо: пішла
Од нас вона сама;
Ми думали, — вона вже тут...
Хіба її нема?
VI
Галюся йшла собі сама,
Не чуючи біди:
Потиху стали здоганять
Її вони тоді.
І не почулася вона,
Як тихо надійшли,

Відразу кинулись удвох,
Давити почали...
Вона не скрикнула й разу,
А глянула на них,
Докір німий у очах був
Журливих і ясних...
І вмерла тихо... І вони
Її сховали там,
Де кущ калиновий пишавсь,
Схилившися гіллям...
Тоді вернулися удвох
І ягоди взяли,
І кажуть вдома: — Галю ми
Шукали й не знайшли.
Старі злякались і удвох
У темний ліс пішли,
І ніч усю шукали там,
Шукали й не знайшли;
Шукали потім не один —
Багато днів її,
Та не знайшли дочки вони
В гаю, в сирій землі...
VII
В холодній ямі Галя спить,
Мина потроху час...
Ось вівці раз у гаї тім
Вівчар маленький пас
І женучи їх через той,
Через зелений ліс,
Натрапив саме він туди,
Де кущ калини ріс,
Де Галя бідная моя
Навіки полягла...
Поглянув хлопець той: струнка
Калинонька була.

І цівку вирізав з куща,
Сопілку він зробив
І грать почав, і чує він
Чудово-дивний спів:
"Ой помалу-малу, вівчарику, грай!
Та не врази мого серденька вкрай!..
Мене сестри з світу згубили,
Під кущем у лісі мене положили,
У холодній ямі мене поховали,
Ще й ногами землю зверху притоптали..."
Така-то жалібна була
Вся пісня та смутна,
Так в серце хлопчика того
Лилась немов вона,
Що він би й плакав і ізнов
Чудовий слухав спів...
Так день минув, і вечір вже...
Собою ліс покрив —
Додому вівці хлопець той
В своє село погнав,
А ідучи селом, ізнов
На тій сопілці грав.
І ось іде і грає він,
Грання смутне дзвенить —
Сопілка жалібно співа
І плаче, і квилить:
"Ой помалу-малу, вівчарику, грай,
Та не врази мого серденька вкрай!..
Мене сестри з світу згубили,
Під кущем у лісі мене положили,
У холодній ямі мене поховали,
Ще й ногами землю зверху притоптали..."
І як проходив повз двір,
Де Галин батько жив,
Почув старий дідусь тоді

Чудово-дивний спів...
І вибігає він з воріт:
— Гей, хлопче, підожди!..
Де ти таку сопілку взяв?
А дай її сюди!
І на сопілці дід заграв...
Грання сумне дзвенить —
Сопілка жалібно співа
І плаче, і квилить:
"Ой помалу-малу, мій батечку, грай!
Та не врази мого серденька вкрай!..
Мене сестри з світу згубили,
Під кущем у лісі мене положили,
У холодній ямі мене поховали,
Ще й ногами землю зверху притоптали..."
Поблід дідусь, у хату вбіг,
Сопілку жінці дав:
— Заграй, стара! Ще зроду я
Не чув, щоб хто так грав!
І баба грати почина...
Грання смутне дзвенить —
Сопілка жалібно співа
І плаче, і квилить:
"Ой помалу-малу, матусенько, грай!
Та не врази мого серденька вкрай!..
Мене сестри з світу згубили,
Під кущем у лісі мене положили,
У холодній ямі мене поховали,
Ще й ногами землю зверху притоптали..."
А сестри слухають той спів
І бліднуть, і тремтять...
І чують: батько їм велить
На тій сопілці грать.
Найстарша грати почина.
Грання смутне дзвенить —

Сопілка жалібно співа
І плаче, і квилить:
"Ой помалу-малу, ти, сестронько, грай,
Та не врази мого серденька вкрай!..
Ой ви мене, сестри, з світу згубили,
Під кущем у лісі мене положили,
У холодній ямі мене поховали,
Ще й ногами землю зверху притоптали..."
VIII
— Гей, признавайтесь ви мені! —
Дід гримає на них.
Упали, злякані, тоді
Вони йому до ніг
І на могилку повели,
Де бідна Галя спить
І де калинонька смутна
Схиляється й шумить.
Вона шумить, а з неї спів
Тихесенький дзвенить,
Немов калина та сама
І плаче, і квилить:
"Ой помалу-малу, вітре, повівай,
Та не врази мого серденька вкрай!..
Мене сестри з світу згубили,
Під кущем у лісі мене положили,
У холодній ямі мене поховали,
Ще й ногами землю зверху притоптали..."
IX
І довго плакали старі,
Припавши до землі,
І на могилі двох дочок
Навіки прокляли,
І геть їх вигнали з села...
Самі ж щодня вони
На ту могилоньку ішли

Зажурені й смутні.
Багато плакали вони —
Стомило горе їх:
Вони умерли із журби
Та з сліз своїх гірких...